

Utgave: Fredag 13. nov.

Forsida

Kommentar

Politikk

Innenriks

Utenriks

Meninger

Kultur

Film

Moderne tider

■ Statsledere ber om Schengen-reform ■ Krever mer overvåking og samarbeid

EU SER MOT YTTERGRENSA

EU | Martin Uleberg

LØSNING I SIKTE: To portugisiske medlemmer av den felleseuropeiske grensestyrken Frontex patruljerer farvannet rundt Lesbos i Hellas. Flere EU-ledere krever nå mer penger til Frontex. FOTO: ARIS MESSINIS, AFP/NTB

MARSJORDRE: Frankrike, Tyskland og Østerrike vil stramme grepet om EUs grenser i kjølvannet av høstens terrorangrep.

I dag møtes EUs justisministre for å diskutere hvordan EU kan komme med felles svar på framtidige terrortrusler. Møtet finner sted på femårsdagen for terrorangrepene i Bataclan og St. Denis i Paris, som kostet 130 menneskeliv.

Med seg inn i møterommet har de fått en klar marsjordre fra EUs mektigste statsledere. Tysklands kansler Angela Merkel og Frankrikes president Emmanuel Macron er begge enige: Gjør det vanskeligere å komme inn i EU.

– En kamp

Oppfordringen kom under en pressekonferanse på tirsdag etter et møte der Merkel og Macron, sammen med Nederlands statsminister Marc Rutte og Østerrikes statsminister Sebastian Kurz, diskuterte EUs antiterrorberedskap. Bakgrunnen for møtet er terrorangrepene som rammet Frankrike og Østerrike i oktober og november.

– Terrortrusselen henger over hele Europa, sa Macron på pressekonferansen.

Han tok også til orde for å ansette flere europeiske grensevakter.

EUS GRENSE- OG KYSTVAKTBYRÅ:

Frontex («Frontière Extérieure», som betyr ytre grenser) ble etablert i 2004 som et reint samarbeidsorgan mellom medlemslandene i EU.

Byråets hovedoppgave er å kontrollere EUs yttergrense.

Har siden flyktningkrisa i 2015 fått stadig flere oppgaver og ressurser. I 2019 fikk Frontex myndighet til å ansette egne grensevakter. Tidligere besto grensestyrken av utsendte politifolk fra medlemslandene.

Målet er å ansette 10.000 grensevakter innen 2027.

Kurz kalte «politisk islam» for gift og omtalte det som fruktbar grunn for terrorisme. Han tok til orde for å bekjempe «politisk islam med alle midler».

– Det er en kamp mellom barbari og sivilisasjon, sa Rutte.

Strengere overvåking

«Uttalelsene handler mye hva de vil signalisere på hjemmebane», skriver Trym Nohr Fjørtoft, stipendiat ved Arena Senter for europaforskning på Universitetet i Oslo, i en e-post til Klassekampen.

Han påpeker at grensekontroll fort kom på banen også etter terrorangrepene i Paris i 2015. Han forteller videre at denne typen retorikk har ett klart formål:

«Det bygger opp om et bilde om at trusselen kommer utenfra og at land kan beskytte seg mot den bare grensene blir strengt nok kontrollerte og overvåkingen blir grundig nok», skriver Nohr Fjørtoft.

I tillegg til retoriske kraftsalver har statslederne tatt til orde for å reformere Schengen-samarbeidet, som tillater passfri ferdsel blant de 26 Schengen-landene.

Fjørtoft forteller at reformen vil handle om to spesifikke områder.

«Det første handler om bedre registrering av personer, bedre databaser og mer utveksling av informasjon om terrorister og ekstremister. Altså strengere overvåking av terrorister og mistenkte», skriver han.

«Det andre handler om sterkere felles grensekontroll gjennom Frontex. Med åpne indre grenser stilles sterkere krav på Schengens yttergrenser.»

Frontex er et EU-byrå som ble opprettet i 2004 og er EUs løsning på deres felles yttergrense. Ifølge Fjørtoft har Frontex fått stadig flere midler og oppgaver siden grunnleggelsen. Denne utviklingen ble forsterket etter flyktningkrisa i 2015.

«Mer ressurser og makt til Frontex virker lettere for medlemsstatene å bli enige om enn samarbeid på asylfeltet», skriver Fjørtoft.

Får inn politistyrker

Foreløpig har ikke statslederne eller EU kommet med noen formelle forslag. Dagens toppmøte med EUs justisministre vil dermed være ett av startskuddene. I tillegg har Frankrike varslet at de vil komme med et forslag til EU-toppmøtet i desember. Dette kommer i tillegg til en varslet framleggelse av ny Schengen-strategi i løpet av 2021.

Forslagene vil komme på et område der det allerede er endringer i emning. I 2019 fikk Frontex mandat til å ansette egne grensevakter.

«Når Macron ber om en ‘proper border force’, ber han egentlig om noe som allerede er vedtatt. De første er allerede ansatt og skal etter planen være i aktiv tjeneste fra 2021», skriver Fjørtoft.

De blir dermed den første uniformerte politistyrken på EU-nivå.

martinu@klassekampen.no

Del artikkelen